

# СОФИЯ

## Ние си я харесахме за снаха

*Николина, р. 1933г., Софийско.*

Произлизам от бедно семейство. Детството ми мина много трудно, наложи ми се да започна работа, още на десет години, за да помагам на родителите ми. Ние сме седемчленно семейство, имам три сестри и един брат. Налагаше ми се да не отивам на училище, за да работя, но въпреки всичко в къщи седях през свободното време и четях библията. Работех понякога по една седмица, почиствах домовете на по-заможните семейства: перях, чистех, готвех, гледах децата им. За отплата ми даваха пари, дрехи и храна. Най-щастливите мигове в семейството ми, бяха на празниците, тогава цялото семейство работихме заедно, за да съберем пари за приготовленията на



*Гадателка, Букурещ, 20-те*

празниците.

Когато навърших двайсет години, в навечерието на Нова година дойдоха годежари при майка ми и баща ми, да поускат ръката ми. Все още си спомням гумите на свекървата ми и на свекъра ми. "Искаме вашата дъщеря за снаха, защото синът ми я обича, а пък и ние си я харесахме за снаха". Аз като чух тези гуми се зарадвах много, защото и аз го харесвах тайно. Но ме беше много срам, защото сме бедни, а понякога ми се налагаше да чистя в тях. Родителите ми се зарадваха много, защото знаеха, че хората са добри, въпреки че са богати. Още същата вечер си отидох с тях. Още в първата вечер ми се промени живота. Разбирахме се много, не правиха никаква разлика от мене, никога не са ми споменавали, че съм била бедна.

Родих две деца, две слънчица. Мъжът ми по професия е бил (бог да го прости) бизнесмен. Грижеше се за нас, угаждаше на децата, но въпреки всичко ги възпитахме да вървят по правия път. Много съм благодарна на Бог, че се смили над мен и семейството ми, защото свекърва ми и свекър ми помогнаха на родителите ми. Навремето баща ми и свекър ми, бяха много добри приятели, баща ми му помогна в най - трудният момент в живота му - получи призовка да се яви в съда, че уж е изнасилил едно петнайсетгодишно момиче, баща ми се яви като свидетел, че са били заедно в същата вечер в тях, с други приятели, че са празнували рожденият му ден. Та затова свекървата и свекъра ми помогнаха на семейството ми, като им намериха добре заплатена работа. Сега съм на седемдесет години и за нищо не съжалявам, дори и за бедността в детството ми. Само за едно съжалявам, че мъжът ми почина на петдесет години, и ме остави. Но не затова, че ме остави, а затова, че той не си даваше почивка, само работеше, за да има и за внуците. Минаха двайсет години откакто почина, но все още ми е тежко за него. Не успя да се нарадва на третото внуче от дъщеря ми Силвия. Какво да ти кажа, че го, още за мене, освен че искам вече да отида при мъжа ми, за да не мъча децата си. Синът ми и снаха ми се грижат за мене, а дъщеря ми е женена в София и ми е много трудно, че не е до мен, но нищо, нали се разбира с мъжа си. Аз съм болна от мозъчен инсулт и само мъча децата си. Искам да умра вече, тъгувам и за мъжа си. Чего, нямам повече какво да ти кажа.

## **Аз бях една от първите циганки, които учеха в такова училище...**

*Диана, р. 1936 г., гр. София, кв. "Факултета",  
средно образование, директор*

Родена съм на 14.01.1936 г. в гр. София. Произхождам от работническо семейство. Баща ми имаше кон и



*Цветарки,  
Букурещ,  
20-те*

каруца и разкарваше възлища от гара Сердика по домовете на хората. Също така снабдяваше магазините с различни стоки. Спомням си като малка, че в къщи имахме брашно с чували, те-некии сирене, качета със сланина. Като поотраснах много обичах да карам каруцата на татко и вятърът да развява дългата ми коса. Татко обичаше да ми разказва за участието си в Първата световна война. При Добро поле го взели пленник и бил откаран в Марсилия. Там престоял две години. Научил френски език. Баща ми беше своего рода "полиглот". Знаеше турски, цигански, френски и руски език.

Бях единствено дете и обича на майка и татко беше огромна. Задоволяваха малките ми капризи и цялата рода ме глезе-

ше и обичаше. От баща ми наследих любовта към ученето. Мечтата му беше да ме изучи. Майка ми беше домакиня. Къщата ни блестеше от чистота. Тя ни научи на ред, чистота и много готварски умения. Завърших 7-ми клас в 28-ма гимназия. Кандидатствах в училище за детски учителки "Надежда Крупская". По онова време (50-те години на миналия век) имаше средни училища за учителки. Аз бях една от първите циганки, които учеха в такова училище. Завърших през, 1957 г. с отличен успех. Участвах активно в комсомолската дей-

ност в училище и след това. През 1957 г. бях назначена в полудневна детска градина. На следващата година се омъжих. Съпругът ми Николай Манов тогава беше студент 1-ва година в МЕИ-София. Но като се оженихме и ни се роди първият син – Найден, аз го накарах да прекъсне, за което след това съжалявах. Може би от ревност, от младежко лекомислие или от не знам какво друго чувство, не го пунах да завърши висше образование. Спомням си, не без гордост, че преди да се омъжа за него, бях ухажвана от много момчета. Имах много кадри за женитба, предимно заможни, но аз предпочетох него. 25 години работих обществена работа. Била съм два мандата Районен съветник, доброволен сътрудник към Националния съвет на Отечествения фронт, доброволен сътрудник към социални грижи на бившия Димитровски район в София, дописник на ромския вестник по онова време “Нов път” и каква ли още не. В професионално отношение бях директор на ЦДГ №123, р-н “Красна поляна”. Имам двама сина. По-големият – Найден Манов, завърши Юридическия факултет на СУ “Климент Охридски”. Вече 10 години е адвокат. Той е женен с две големи деца. Внукът ми Николай е на 21 години и е студент също по право в Нов български университет. Радвам се, че той тръгва по пътя на баща си. Внучката ми Емилия е на 17 години, ученичка в 10-ти клас в английска гимназия. По-малкият ми син – Емил, който е кръстен на Емил Димитров, е таксиметров шофьор. Женен, с две момчета. Двете ми снахи наследиха моята професия. И двете са учителки в 75-то основно училище в кв. “Факултета” – София.

Щастлива майка и баба съм. Въпреки, че сме роми, винаги съм се стремяла, заедно със съпруга, да възпитаваме своите деца в любов към учението, към труда, да бъдат честни и достойни хора. Затова им е трудно в живота, особено днес, но се справят. Винаги съм им казвала: “Хляб и сол яжте, но спете спокойно”.

## **От малка се научих на трудолюбие и упоритост**

*Галина, р. 1947 г., Перник, средно образование*

Родена съм на 23. 01. 1947 г. в гр. Перник в многодетно семейство. Имам две сестри и един брат. Родителите ми бяха работници. Майка ми работеше като чистачка, напълно неграмотна, но много трудолюбива и добра майка. Никога не ни е оставила гладни и необлечени, дори и оскъдни. Баща ми работеше като миньор, изключително честен и природно интелигентен. Беше завършил 3-то отделение, но четеше много книги и сам обогатяваше своите знания и култура.

Детството ми премина в доста лишения, но това ме научи да

се боря и постигам всичко сама. Научих се от родителите си да не се срамувам от това че съм бедна, защото това не е порок. Пороци са да лъжеш, да крадеш и да живееш на чужд гръб. От малка се научих на трудолюбие и упоритост. Обичах да чета, да рисувам и да спортувам. Завърших осми клас с отличен успех и реших сама да кандидатствам в Икономическия техникум. Завърших го успешно през 1964 г. Същата година се омъжих. Съпругът ми Крум работеше като шофьор в родния си град Брезник. Там се роди през 1965 г. сина ми Кирил. От 1966 г. се преместихме в София, където живея и работя до момента. Дъщеря ми е родена през 1969 г. Омъжена е и има три деца. Сина ми е разведен, няма деца. Работи като шофьор във фирма за международен превоз.

Съпругът ми почина през 1992 г., оттогава съм със сина ми заедно. От три години работя като счетоводител към БФМОР "Дайвърсити". Работата ми е свързана с много хора, които работят в областта на образованието, културата и езика на ромите. По специалността си имам двадесет и шест години. Работила съм на различни места като ВИФ "Г. Димитров", БКС "9-ти септември", ЦКС.



*Момиченце, 80-те, Лом*

## **Имахме щастливо детство...**

*Елка, р. 1964 г., гр. София, шивачка*

Родена съм на 23.07.1964 г. в гр. София. Живея в кв. "Красна поляна". Аз съм второто по ред дете,

имама сестра, която е по-голяма от мен и брат, който е по-малък. Моят баща задоволяваше всичките ни капризи, като ни купуваше дрехи, обувки, играчки и много лакомства. Моята майка, която готвеше много вкусно, ни обгръщаше с много внимание и любов, възпитаваха ни в прилежност и уважение към околните и това да не вредим, а да бъдем полезни с каквото можем и е по силите ни, за близките ни. Имашме щастливо детство, изпълнено с екскурзии и много радостни мигове. В момента работя като шивачка, а съпругът ми - като гърводелец.



*И аз помагам...* Запознахме се с моя през 1982 г. в един първомайски ден в парка и така започнахме да излизаме заедно в продължение на два месеца, докато една вечер той ме попита, дали ще се омъжа за него. Аз разбира се казах "Да", защото ние двамата се обичахме толкова много, че искахме да прекараме целия си живот заедно, да създадем семейство, изпълнено с любов и щастие. Родителите ни ни направиха голяма и богата сватба, която продължи три дни, имах три рокли: розова, синя и бяла, всичко мина страхотно. Играхме, ядохме, пихме и се веселихме до късно вечерта и така всичко покрай сватбата мина добре. Започнахме да живеем един семеен живот, изпълнен с любов и разбирателство и благодарение на тази голяма любов през 1983 г. на 25 септември ни се роди една хубава

дъщеря, на която дадохме името Васка, на която много се радвахме и купувахме всякакви неща, като я претрупвахме дори повече от необходимото. Растеше хубава и весела с всеки изминат ден, порасна много бързо, вече беше навършила четири годинки. И тогава аз и моят съпруг, решихме да си имаме второ дете. През 1987 г. на 20 юни ни се роди още едно прекрасно момиченце, което се казва Сашка, тя зарадва толкова много съпругът ми и от този ден нататък той е готов на всичко за нея. Грижеше се за нея с голяма любов, къпеше я, хранеше, обличаше, разхождаше я и така всеки ден се грижеше за нея с голяма любов и нежност, докато не порасна. И след няколко години, в едни прекрасен ден, Бог дойде в моя живот. През 1991 г. Бог промени моя начин на живот, чух за Бога, но не знаех какво е да го приемеш, за твоя личен спасител и Господ на твоя живот завинаги. И от този ден нататък започнах да отивам на църква. Един ден се срещнах с едни познати, които отиваха на църква при пастир Павел Сотиров Благоев, те поканиха мен и моето семейство да отидем там на това място заедно с тях. Ние отидохме и благодарение на този пастир, ние разбрахме цялата истина за Бога и неговите велики дела в нашия живот. Голямата ми дъщеря много обича да ходи на църква и много обича Бога, през това време докато ходеше на църква Бог я запозна с едно много добро момче, с което излизаше в продължение на пет години, обичат се много и всичко между тях върви отлично и връзката им става все по-здрава и по-силна. Той беше много търпелив да я изчака да завърши средното си образование и да навърши 18 години, след като минаха два дена от рождения ден, той дойде с родителите си да поиска ръката на дъщеря ми от мен и моя съпруг. Ние я попитахме, дали е съгласна и тя каза "да". Седнахме всички заедно вечеряхме, поговорихме и определихме дата за сватбата – 06.10.2001 г. Отидохме на другия ден и купихме всичко необходимо за сватбата, роклята на дъщеря ми, която ѝ купи свекърва ѝ, беше много хубава, аз купих на младоженеца всичко необходимо и вече бяхме готови с приготовленията за сватбата. Настъпи денят, в който сключиха граждански брак и станаха законни съпруг и съпруга, за мен и моя съпруг беше голяма радост и гордост да видим дъщеря си пред олтара с бяла булченска рокля с момчето, което обича. Свърши церемонията в залата, поздравихме ги и отидохме в ресторанта, където отпразнувахме най-щастливия ден в живота на нашата дъщеря. Всичко мина добре, пастир Павел се помоли за тях, благослови ги в името на Исус Христос с много любов, щастие и разбирателство през всичките дни на живота им. Сега моята дъщеря живее със съпруга си, с когото много се обичат и са щастливи, че са заедно. Останахме си ние тримата – аз, съпругът ми и по-малката ни дъщеря, която обожаваме. Е, това е историята на моя живот: Бог, съпругът ми и моите две прекрасни дъщери, които много обичам.